

De Franse koningen en de Zwinstreek

Johan Ballegeer

Het gebeurt wel eens dat wij een Franse historische roman lezen. Dan duizelt het ons van de Louis', de Karels en de Fransen. Om van hun koninginnen maar te zwijgen. Daarom gingen we een tabelletje opstellen. Favorietes en lellebellen interesseren ons minder. Tenzij Agnes Sorel die de koning vier kinderen schonk en bijgenaamd werd 'Dame de la Beauté'. Niet omwille van haar schoonheid, maar omdat Karel VIII haar de heerlijkheid Beauté-sur-Marne verleende. Dus ook niet omdat Jean Fouquet haar portretteerde als Onze Lieve Vrouw. Die borst tekende hij met een passer. Maar wel om de naar haar genoemde roomsoep Agnes Sorel. Met kip, tong en champignons. (Zie kookboek van de Boerinnenbond).

En wij hier in de Zwinstreek?

Naarmate de lijst groeide vroegen wij ons af, wat wij met de koninginnen te maken hadden? Wij? Ja, wij uit de Zwinstreek! En met die maîtresses? Wie denk je, betaalde hun ringen en halskettingen? Jouw betovergrootouders uit ons werkgebied, dat bij de stichting van de kring bepaald werd als de vroegere Vierschaar van Dudzele, die vier ambachten omsloot. Dit van Lissewege, dit van Dudzele, dit van Oostkerke en dit van Moerkerke. Grosso modo kunnen we zeggen, dat ons werkgebied begrensd wordt door de Noordzee, de Gentele, de Nederen Aardenburgse Weg en de beide oevers van het Zwin en zijn aangelanden.

Het teken < betekent zoon van, akz is achterkleinzoon en akn is achterkleinneef. x getrouwd en ♥ = geliefde.

Hier gaan we...

De Karolingers

1. Karel de Grote	786	x	1. Désirée d.v. Didier (?) 2. Hildegarde 3. Fastrade de Frankische (?) 4. Lutgarde van Zwaben
-------------------	-----	---	--

♥♥♥ te veel om op te noemen

Wat hebben wij met Karel de Grote te maken?

Eigenlijk legde hij de oostgrens van ons werkgebied vast toen hij bij het Verdrag van Verdun in 843 zijn rijk verdeelde onder zijn drie zonen: Karel de Kale kreeg West-Francia, zeg maar Frankrijk. Lodewijk de Duitser kreeg het oostelijk deel, zeg maar Duitsland en Lotharius kreeg het middenstuk. Onze streek kwam ten westen van de Scheldedelta, in het markiezaat Vlaanderen, waarvan het Zwin de meeste westelijke arm was. Of de landmeters van toen precies wisten waar het latere Cadzand zou liggen, weten wij evenmin als zij.

1. Karel de Grote .- Een echt portret van deze keizer hebben we niet. De leukste afbeelding vinden we is zijn voorstelling als hartenheer uit ons klassieke kaartspel.

Charlemagne

(742-814)

*Charlemagne et Roland
— la leçon de cor —*

2. Karel de Grote.- Cor is zowel hoorn als eksteroog. Hier toont de keizer aan zijn paladijn hoe hij op de hoorn moet blazen in de Pas van Roncesvalles. Wist je dat het Franse Oostfrontlegioen naar Charlemagne was genoemd?

2. Lodewijk de Vrome < 1 814 x

1. Judith van Beieren

2. Ermengarde

Lodewijk draagt de heilige Ansgar, bisschop van Hamburg en sinds 814 abt van Torhout, op om de Scandinaven te bekeren tot het christendom. Hierdoor ontstond een druk scheepvaartverkeer tussen Brugge en het Noorden via het Zwin.

3. Karel II de Kale < 2 843 x

Ermentrude

Karel de Kale had een dochter Judith. Dat mooie kind opent nog om de vijf jaar de Brugse Gouden Boomstoet. We hebben er al eens twee boeken aan gewijd (Beertje van de Loge, uitg. Raaklijn, 1972, en Judith, Standaarduitgeverij in 1974).

Deze Judith was eerst getrouwd met Edewolf koning van Engeland, maar Judith was daarom nog geen koningin van Engeland, alleen maar zijn 'wife' (ze wuuf). Heeft zij hem zo gepest dat hij een hartinfarct kreeg? Ze hertrouwde met zijn zoon Edelrood. Die kreeg bij een steekspel een lans in zijn oog. Hield haar secretaris Bouden die lans vast?

Vader Karel is de streken van zijn pas achttienjarige dochter beu en sluit haar op in Senlis. Judith laat zich schaken door Bouden. Ze vluchten naar

Brugge. Vader erkent het huwelijk niet. Wie het wel erkent is Hroereker, stamhoofd van de Friezen die aan de overkant van het Zwin de baas is. Hij stelt voor een een verbond te sluiten tegen paus en koning. De paus geeft de koning de raad om van Bouden zijn leenman te maken. Geef hem de moerassen en schapenweiden rond Brugge en laat hem die verdedigen tegen de heidense Friezen. Eerste stap naar een onafhankelijk Vlaanderen?

KAREL DE KALE, KONING VAN WEST-FRANKENRIJK.

3.Karel de Kale. - Gefantaseerd portret van onze "eerste" koning.

3bis. Bouden en Judith.- Waarschijnlijk liet Judith zich zeer gewillig schaken door haar 'secretaris'.

4. Lod. II de Stamelaar <3 877 x	1. Ansgarde 2. Adelaide
5. Lod. & Karloman < 4 879 Ld. x	Emma van Beieren
6. Karloman alleen <4 882	werd benedictijner
7. Karel de Dikke 884	
8. Odo (Capetinger) 888	
9. Karel III de Eenvoudige <4 898 x	Odgiwe

Brugge heeft een muntatelier. Bij Assebroek vindt men munten van Karel de Eenvoudige. Nee, zeggen andere archeologen. Het waren munten van Karel de Kale.

10. Robert I Capet br. v. 8 922	
11. Rudolf Capet schz. v.10 923	

De Capetingers

15. Hugo I Capet klz <10 987	x	Adelaide van Poitou

16. Robert II de Vrome <15 996 x 1. Constance,
2. Bertha van Blois of van Bourgondië,
3. Suzanne of Rosala de Provence
17. Hendrik I < 16 1031 x Agnes van Rusland
18. Filip I <17 1060 x Bertha van Holland

De jonge Filip I werd opgevoed aan het hof van Boudewijn V, graaf van Vlaanderen. In die tijd waren de Bruggelingen nog beroemd om hun goede manieren.

19. Lod. VI de Dikke < 18 1108 x Alix van Savoie

Lodewijk VI wil Willem Clito aanstellen als graaf van Vlaanderen. Lodewijk loopt een blauwe scheen. Willem kwam op 5 april 1127 naar Brugge om Karel de Goede op te volgen. Uitendelijk komt Diederik van de Elzas aan de macht.

20. Lod. VII de Jonge < 19 1137 x Eleonora van Aquitanië

Zij huwde later met Hendrik Plantagenet, koning van Engeland.

Aliénor d'Aquitaine

(1122-1204)

20. Eleonora van Aquitanië.- Mecenas en muze van de Franse troubadours. Was achtereenvolgens koningin van Frankrijk en Engeland. Riep de hulp in van de abt van ter Doest om haar zoon Richard Leeuwenhart vrij te kopen. Hij zat gevangen in Oostenrijk. Bij Leopold van Oostenrijk. Question de femmes? Helemaal niet. Richard was niet comme ci, maar comme ça.

21. Filip II Augustus <20 1180 x 1. Ingeborg van Denemarken
(verstoten)
2. Agnes van Frankrijk
3. Isabella v. Henegouwen

In 1213 werd de vloot van Filip door de Engelsen verslagen bij Damme.

22. Lod. VIII de Leeuw <21 1223 x Blanche van Castilië

23. Lod. IX de Heilige <22 1226 x Margareta van Provence

Zijn beeld staat in de Dweersstraat te Brugge. Toen de moeder van mgr. Sentroul voor 100 Fr. zijn beeld kocht heette het college nog Sint Aloysiuscollege of Collège Saint Louis. En zo kwam Saint Louis de France boven het voornaamste college van Brugge; Het meest hoogstaande. (Hoogtelijn 10,8 m).

Louis IX dit Saint Louis

(Poissy, 1214-Tunis, 1270)

23. Lodewijk de Heilige.- Zijn twee kruistochten liepen op mislukkingen uit. Veel interessanter waren zijn binnenlandse hervormingen. Vond dat zijn personeel zich gedroeg als varkens en verbood ze te vloeken. Stierf aan de pest. Patroon van het St.-Lodewijkscollege. Goed gevonden!

24. Filip de Stoute <23 1270 x Maria van Brabant

Pas getrouwd of hij moet het bed uit om op te trekken tegen Damme dat onder leiding van Frans Ackermans, gemene zaak maakt met de Engelsen. Filip leidt gedurende weken zijn mannen naar het noorden geplaagd door hitte en pest. Hij neemt Damme in en laat zijn Bourgondisch rapalje de streek plunderen en platbranden.

25. Filip de Schone <24 1285 x Johanna van Navarra

Verslagen te Kortrijk in 1302. Roeide de Tempeliers uit.

Van 29 mei tot 4 juni 1301 verbleef het koningspaar in Brugge.

We gaan hier toch niet nog eens moeten vertellen hoe Filip de Schone met zijn mooie Jeanne naar Brugge kwam en dat deze uitriep: 'Ik meende hier alleen koningin te zijn en ik zie er hier wel zeshonderd.' Toen wisten onze tieners zich nog mooi te kleden en op te tutten. Die Jeanne had eens moeten doorrijden tot aan de Kustlaan in Knokke.

Door het verdrag van Athis aan de Orge verplicht Filip de Muntenschroder de stad Brugge haar vestingen te slopen.

Philippe le Bel

(1268-1314)

25. Filip de Schone.- Zelden lees je in een Frans handboek voor geschiedenis dat hij de Slag der Gulden Sporen verloren heeft. Wel dat hij de paus van Rome naar Avignon verbande en dat hij de rijke kloosters zware belastingen oplegde.

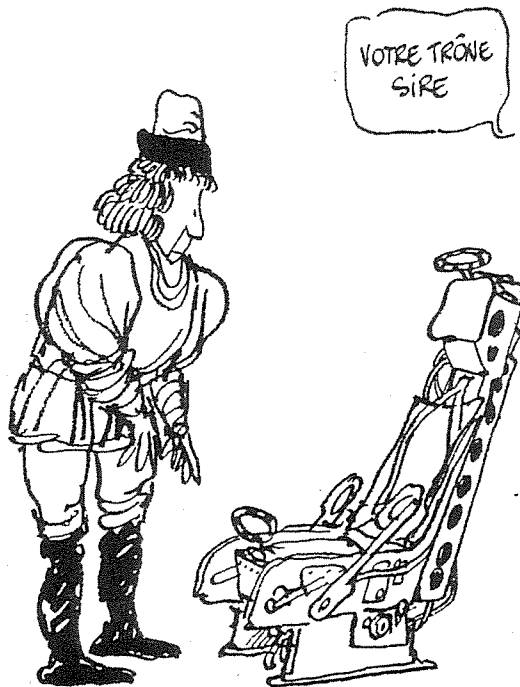
25bis. Johanna van Navarra.- Ze had een hekel aan de Bruggelingen en de Bruggelingen aan haar.

26. Lod. X de Twistzoeker <25 1314 x 1. Margareta van Beieren (liet haar wurgen)
2. Clémence van Hongarije

Louis X
dit le Hutin
ou encore le Querelleur
(1289-1316)

26. Lodewijk X.- Hij liet zijn vrouw Margareta van Bourgondië wurgen. En kijkt daarom zo bedenkelijk naar de elektrische stoel, (die toen nog niet bestond). Ondernam een totaal nutteloze veldtocht tegen de Vlamingen.

27. Jan I de Goede <26 1316

28. Filip V de Lange <25 1316 x Jeanne de Bourgogne

Deze koning staat de Bruggelingen toe hun vestingen zodanig te herstellen dat het rioolwater de stad kan uitvloeien.

29. Karel IV <25 1322

wordt vervolgd ...